

**DET KONGELIGE FORNYINGS-
OG ADMINISTRASJONSDEPARTEMENT**

Bergens Tidende
Journalist Frode Buanes
Postboks 7240
5020 BERGEN

Deres referanse

Vår referanse
200901309-/KKI

Dato
22. juni 2009

**Klage på avslag på innsynsbegjæring i Konkurransetilsynets sak 2008/1036 -
fra Frode Buanes i Bergens Tidende**

Bakgrunn

Fornyings- og administrasjonsdepartementet (FAD) viser til klage fra journalist Frode Buanes i Bergens Tidende over Konkurransetilsynets avslag på begjæring 20. april i år om innsyn i hovedavtale mellom Coop Norge AS og Rieber & Søn ASA, som Konkurransetilsynet har innhentet fra Coop Norge AS med hjemmel i konkurranseloven § 24 (dokument 3 i tilsynets sak 2008/1036). Konkurransetilsynet avsto 21. april begjæringen om innsyn for hele dokumentet etter offentleglova § 13 første ledd, jf. forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 2, idet opplysningene som skal unntas etter offentliglova § 13 utgjorde den vesentligste delen av dokumentet, jf. offl. § 12 bokstav c. I sammenheng med avslaget er det vist til FADs avgjørelse i sak vedrørende klage på Aftenpostens begjæring om innsyn i tilsvarende avtale mellom Prior Norge AS og Kiwi Norge AS av 22. juli 2008. (FADs sak 200802005)

Departementet mottok saken ved Konkurransetilsynets oversendelsesbrev av 30. april i år med kommentarer til klagen.

Anførsler fra klager

Klager anfører at lovbestemmelsen i forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 2 som gir taushetsplikt for *”tekniske innretninger og fremgangsmåter samt drifts- eller forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde av hensyn til den som opplysningen angår”*, og at det sentrale i bestemmelsen ifølge Justisdepartementets rettleder til offentleglova s. 60 er at det er tale om opplysninger som det er av

konkurransemessig betydning å holde tilbake, og at det ikke er opp til virksomheten selv å definere hva som er forretningshemmeligheter. Klager viser til Sivilombudsmannens uttalelse i sak 95-2041 vedrørende Fredrikstads kommunes avtale med Den norske bank, et vedtak fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus fra oktober 2003 i forbindelse med en klage på avslag på begjæring om innsyn i Oslo kommunes avtale med Pareto Securities om salg av kommunens aksjer i Hafslund Energi og Fylkesmannens avgjørelse i sak 2008/5051 som konkluderer med at en forretningsplan for Røstebollen Villmarksgård ikke er taushetsbelagt.

Konkurransetilsynets vurdering av klagers anførsler

Konkurransetilsynet opprettholder sin vurdering og anser at samtlige vilkår i avtalen er opplysninger som tilsynet er pliktig til å unnta fra offentlighet etter offentleglova § 13 første ledd, jf. forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 2. Innholdet i avtaler mellom dagligvaregrupperingene og deres leverandører regnes som sensitive forretningshemmeligheter, både av leverandørene og aktørene på detaljistleddet og av tilsynet. Etter tilsynets oppfatning inneholder dokumentet det er begjært innsyn i næringsopplysninger, som dersom de offentliggjøres, vil medføre negative konkurransemessige virkninger for partene i avtalen. Når det gjelder klagers henvisning til uttalelse fra Sivilombudsmannen og vedtak fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus, viser tilsynet til at dette gjelder innsyn i avtaler der det offentlige er part. Hensynet til allmennhetens behov for å kunne ha innsyn i hvordan det offentlige disponerer sine midler, er trukket frem både i sitatet fra Sivilombudsmannen og Fylkesmannen som klager har referert fra i sin klage. Konkurransetilsynet kan ikke se at dette hensynet gjør seg gjeldende i foreliggende sak hvor avtalen det er begjært innsyn i er mellom to private parter. Konkurransetilsynet viser for øvrig til FADs avgjørelse i sak om klage på Konkurransetilsynets avslag på Aftenpostens begjæring om innsyn i avtale mellom Prior Norge AS og Kiwi Norge AS av 22. juli 2008, hvor departementet var enig med tilsynet i at den nevnte praksis ikke hadde noe vekt.

Departementets vurdering

Etter offentleglova § 13 første ledd er opplysninger som er underlagt taushetsplikt i lov eller medhold av lov unntatt fra innsyn. Det fremgår av forvaltningsloven § 13 første ledd bokstav b nr. 2 at forvaltningen har slik taushetsplikt for opplysninger om ”tekniske innretninger og framgangsmåter samt drifts- eller forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde av hensyn til den opplysningen angår”. Det er mao. stilt krav både til arten og virkningen av de informasjonen som er underlagt taushet.

Departementet er enig med klager i at et grunnleggende krav til opplysninger for at de skal falle inn under nevnte hjemmel, er at det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde disse. Det beror derfor på en konkret vurdering i det enkelte tilfellet hvilke opplysninger som er næringsopplysninger med en slik virkning. Konkurransetilsynets vurdering er at avtalen som det er begjært innsyn i, inneholder forretningsforhold det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde av hensyn til de

opplysningene angår. Når det gjelder Sivilombudsmannens uttalelse i sak 95-2041 vedrørende Fredrikstad kommunes avtale med Den norske bank og vedtaket fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus fra oktober 2003, er departementet enig med tilsynet i at de ikke har vekt i denne saken. I avgjørelsen vedrørende Røstebollen Villmarksgård, er sitatet en illustrasjon på at det gjøres et skille mellom næringsopplysninger med antatt liten eller ingen virkning på konkurransen og konkretisering/underbygging av fremtidsplaner med opplysninger av mer strategisk karakter som antas å påvirke konkurransen.

Departementet mener at de opplysningene som tilsynet har nektet innsyn i, er av den typen som det i saken vedrørende Røstebollen Villmarksgård ser ut til at fylkesmannen mener det må være taushet om.

Det dreier seg om kontraktsvilkår med detaljert regulering av sortiment, produksjonsdata, markedsaktiviteter, bestillings-, leverings-, betalingsbetingelser og service etc. Dette er opplysninger av den typen som omtales i Justisdepartementets veileder på følgende måte: *”Opplysninger om drifts- eller forretningstilhøve vil omfatte opplysninger som direkte gjeld utøving av næringsverksemd, slik som informasjon om produksjonsmetodar, produkt, kontraktsvilkår, marknadsførings-strategiar, analyser, prognosar eller strategiar knytt til verksemda.”*

Når det gjelder opplysninger som kan skade virksomhetens konkurranseevne på andre måter enn ved at andre bruker opplysningene i sin virksomhet, kan en ifølge utsagn på s. 62 i Justisdepartementets veileder *”leggje vekt på om det er vanleg praksis i bransjen å hemmeleghalde den typen opplysningar det er tale om, samt i kva grad utlevering kan skade tilliten til forvaltninga. Opplysningar om avtalar med forretningspartnarar og om innhaldet i avtalane kan etter omstenda vere underlagde teieplikt. Dette kan til dømes vere tilfellet dersom andre kan erobre ein forretningspartnar eller ta marknadsdelar frå verksemda med utgangspunkt i opplysningane, eller dersom utlevering av detaljerte opplysningar om prisar eller leveringsvilkår kan skade forhandlingsposisjonen til verksemda i framtidige forhandlingar. Av liknande grunnar kan opplysningar om planlagde marknadsføringstiltak vere underlagde teieplikt. Sjølv om tiltaket ikkje utan vidare kan kopierast av konkurrentar, kan andre føretak ha nytte av opplysningane, til dømes ved at dei kan tilpasse sitt eige marknadsføringsopplegg.”*

Departementet er enig i at en offentliggjøring av avtalen vil kunne påvirke både forhandlingsposisjon i forhold til andre aktører og gi andre aktører anledning til å tilpasse sine aktiviteter og priser på en måte som vil kunne medføre konkurransemessig og dermed økonomisk skade. Likeledes vil det være uheldig for tilliten til Konkurransetilsynet om opplysninger som tilsynet har innhentet etter krrl. § 24, som er en straffesanksjonert bestemmelse om opplysningsplikt, og som det er ønske om og vanlig kutyme i næringslivet å hemmeligholde, ble utlevert og alminnelig kjent. Det er heller ikke i saken gitt opplysninger som indikerer noen tungtveiende offentlig interesse knyttet til innholdet i opplysningene.

Opplysningene må derfor etter departementets oppfatning være underlagt taushetsplikt etter forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 2, og skal unntas offentlighet etter offentlighetsloven § 13 første ledd. Ettersom dette gjelder det alt vesentlige av dokumentet, er også departementet kommet til at hele dokumentet bør unntas fra offentlighet, jf. offentleglova § 12 bokstav c.

Konklusjon

På denne bakgrunn og med hjemmel i offentleglova § 32, jf. konkurranseloven § 8 har departementet truffet følgende vedtak:

Klage fra Bergens Tidende v/journalist Frode Buanes på avslag på anmodning om innsyn i avtale mellom Coop Norge og Rieber & Søn AS (dokument 3 i Konkurransetilsynets sak 2008/1036) tas ikke til følge.

Med hilsen

Steinar Undrum (e.f.)
avdelingsdirektør

Karin Kilset
seniorrådgiver

Kopi:
Konkurransetilsynet